

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL TYRIMO SEIMO KONTROLIERIAUS INICIATYVA

2023-01-19 Nr. 4D-2022/2-1119
Vilnius

TYRIMO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė 2022-09-21 sprendimu Nr. 4D-2022/2-1119, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 13 straipsnio 3 dalimi, savo iniciatyva pradėjo tyrimą dėl Vilniaus miesto savivaldybės veiklos (neveikimo), siekdama išnagrinėti 2022-08-14 interneto portale www.lrt.lt paskelbtame straipsnyje „Liūtis užsemto daugiabučio gyventojai priversti laukti, kol „A“ ir „B“ aiškinasi, kas kaltas“ (toliau – Straipsnis) nurodytas aplinkybes.

2. Straipsnyje, be kita ko, pažymėta:

„Nuostolius skaičiuojantys vilniečiai sako su nerimu laukiantys dar vienos liūtis, nes kol kas name [toliau citatose ir teste – Namas] triūsia tik jie ir rodo žvyru užneštą rūšį, iš kurio ir atitekėjo butuose potvynį sukėlęs vanduo.

„Dėl užsikimšusių lietaus sistemų iniciatyvą turi parodyti miestas“, – tikina „A“ atstovas P. U.

„Mano supratimu, priežastis iš to, ką nupasakojote, yra inžinerinių Namo sistemų gedimas. Reikėtų ieškoti Namo administratorių jėgomis“, – atkerta „B“ atstovas E. S.

Išvadą, kad tai galėtų būti Namo inžinerinių tinklų gedimas, yra padarę ir „C“, po antrosios liūtis gyventojų kvietimu apžiūrėję savo šulinius ir jokių gedimų ar trūkumų neradę. Savivaldybė laukia administratoriaus pasiaiškinimo.

„Administratorius dar tik tiria tas aplinkybes ir tas kilusias pasekmes, – sako Vilniaus savivaldybės atstovas M. Ž. – Gavę tą informaciją vertinsime, kur tos atsakomybės ribos ir kas atsakingas.“

Jeigu paaiškės, kad savo darbų neatliko Vilniaus savivaldybės įmonės, Namo administratorius galės gyventojų vardu kreiptis į teismą. Jeigu problema – administratoriaus neveiklumas, tada į teismą dėl patirtų nuostolių jau turės kreiptis patys gyventojai.“

3. Šiuo tyrimu siekiama nustatyti Vilniaus miesto savivaldybės administracijos (toliau – Savivaldybė) pareigūnų veiklą (neveikimą), įgyvendinant įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimus, t. y. išsiaiškinti, ar jie pagal kompetenciją ėmėsi pakankamų priemonių, kad būtų tinkamai vykdomas Straipsnyje nurodyto daugiabučio namo administravimas ir priežiūra, kad būtų sprendžiamos Straipsnyje nurodytos nuotekų tvarkymo paslaugų kokybės problemos.

TYRIMAS IR IŠVADOS

4. Seimo kontrolierė, atsižvelgusi į pirmiau nurodytas aplinkybes, kreipėsi į Savivaldybę, prašydama informuoti, kokių būdu Savivaldybė gavo informaciją apie Straipsnyje aprašytas problemas (iš Namo gyventojų, iš žiniasklaidos); pateikti motyvuotus paaiškinimus, ar dėl Straipsnyje nurodytų aplinkybių: buvo atliktas Namo techninės priežiūros vykdymo patikrinimas, ar

buvo pateikti reikalavimai Namu techniniam prižiūrėtojui, jeigu taip – pateikti tai patvirtinančius dokumentus, jeigu ne – nurodyti priežastis ir informuoti, kada paskutinį kartą buvo atliktas Namu techninės priežiūros vykdymo patikrinimas; buvo atlikta administratoriaus veiklos Namu administravimo atveju priežiūra, ar buvo pateiktos rekomendacijos administratoriui, jeigu taip – pateikti tai patvirtinančius dokumentus, jeigu ne – nurodyti priežastis ir informuoti, kada paskutinį kartą buvo atlikta administratoriaus veiklos Namu administravimo atveju priežiūra; buvo atlikti paviršinių nuotekų tvarkymo organizavimo, koordinavimo veiksmai, jeigu taip – pateikti tai patvirtinančius dokumentus, jeigu ne – nurodyti priežastis; buvo imtasi Savivaldybės įmonių kontrolės ir priežiūros priemonių; buvo imtasi kitų priemonių Straipsnyje nurodytoms problemoms spręsti; taip pat paaiškinti: Straipsnyje aprašytų problemų priežastis, kas atsakingas už pasekmes, ar visos priežastys yra pašalintos, ar Straipsnyje aprašytos problemos yra išspręstos, jeigu ne – nurodyti priežastis ir pateikti siūlymus, kaip jos galėtų ir turėtų būti sprendžiamos; ar Namu gyventojai buvo informuoti apie Straipsnyje aprašytų problemų priežastis, sprendimo būdus ir kt.

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

5. Iš Savivaldybės Seimo kontrolieriui pateiktų dokumentų bei paaiškinimų nustatyta:

5.1. „Straipsnyje pateikiama informacija yra susijusi su daugiabučiu namu <...> (Namas). Namu bendrojo naudojimo objektų valdytojas UAB A (toliau – Administratorius).

5.2. „Savivaldybės Būsto administravimo skyrius (toliau – Skyrius) 2022-08-08 gavęs (pirma) Namu gyventojų pranešimą dėl užliejamų Namu patalpų, 2022-08-09 Skyriaus raštu Nr. A51-113621/22(3.3.2.26E-BŪS) (toliau – Raštas) įpareigojo Administratorių „[...] atsakyti Pareiškėjui į Pranešimą [...] nedelsiant atlikti specializuotą Namu pirmos laiptinės rūšio patalpų apžiūrą, minėtų patalpų užpylimų per liūtis vandeniui, priežastis nustatyti. Taip pat įvertinti ar įvykę užpylimai neturėjo įtakos Namu laikančiųjų konstrukcijų – pamatų, sienų techninei būklei [...]“.

Pažymime, kad pranešimų apie užliejamas Namu patalpas Skyrius nebuvo anksčiau gavęs (nei iš gyventojų, nei iš kitų šaltinių).“

5.3. „Įvykus avarijai Namu techninės priežiūros vykdymo patikrinimas nebuvo vykdomas, kadangi reaguoti reikėjo nedelsiant, Skyrius nedelsdamas Raštu teikė įpareigojimus Namu Administratoriui, taip pat Skyriaus specialistai, siekdami žinoti kokių veiksmų imasi Administratorius ir dedant pastangas, kad problema būtų sprendžiama kaip galima greičiau, su Administratoriumi susirašinėjo el. laiškais. Pašalinus vandens pratekėjimus Name, Skyrius teikė reikalavimus Administratoriui raštais 2022-11-04 Nr. A51-164236/22(3.3.2.26E-BŪS) ir 2022-11-15 Nr. A51-170985/22(3.3.2.26E-BŪS).

Skyriaus specialistai 2022-12-15 yra suplanavę atlikti Namu techninės priežiūros vykdymo patikrinimą.

Paskutinį kartą Namu techninės priežiūros vykdymo patikrinimas buvo atliktas 2020-11-12, patikrinimo metu surašytas statinio techninės priežiūros patikrinimo aktas Nr. A357-431/20(2.9.2.8E-BŪS)“.

5.4. „Skyrius nebuvo gavęs Namu gyventojų prašymo dėl Administratoriaus veiklos patikrinimo 2022 metais, todėl šiuo laikotarpiu Administratoriaus veiklos priežiūra ir kontrolė nebuvo vykdoma.

Pažymime, kad daugiabučių namų valdytojų, šiuo atveju Administratoriaus, veiklos priežiūros ir kontrolės vykdymas atliekamas pagal Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2020-04-15 sprendimu Nr. 1-493 patvirtintas Butų ir kitų patalpų savininkų bendrijų valdymo organų, jungtinės veiklos sutartimi įgaliotų asmenų ir savivaldybės vykdomosios institucijos paskirtų bendrojo naudojimo objektų administratorių veiklos, susijusios su įstatymų ir kitų teisės aktų jiems priskirtų funkcijų vykdymu, priežiūros ir kontrolės taisyklės, į kurias nėra įtraukti klausimai, susiję su statinių techninę priežiūrą reglamentuojančių teisės aktų vykdymu.

Paskutinį kartą Administratoriaus veiklos priežiūra, susijusi su Namu buvo atlikta 2020 m. ir nustatyti Administratoriaus veiklos trūkumai.

Kadangi Namu Administratorius buvo paskirtas penkeriems metams administruoti Namą 2018-12-21 Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu Nr. 30-3918/18(2.1.1E-TD2), sprendžiant klausimą dėl Administratoriaus administravimo termino pratęsimo, vadovaujantis Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 4.84 straipsnio 4 dalimi, likus šešioms mėnesiams iki administravimo termino pabaigos, bus pradėtas Namu patalpų savininkų balsavimas raštu dėl administratoriaus pasirinkimo“.

5.5. „Skyrius 2022-08-08 gavęs (pirma) Namu gyventojų pranešimą dėl užliejamų Namu patalpų, Raštu įpareigojo Administratorių „[...] pateikti Skyriui ir Pareiškėjui informaciją kokių veiksmų Administratorius ėmėsi birželio ir vėlesniais mėnesiais gavęs Namu gyventojų pranešimus apie per liūtis užpilamas Namu pirmos laiptinės rūšio patalpas [...] nedelsiant atlikti specializuotą Namu pirmos laiptinės rūšio patalpų apžiūrą, minėtų patalpų užpylimų per liūtis vandeniu, priežastiai nustatyti. Taip pat įvertinti ar įvykę užpylimai neturėjo įtakos Namu laikančiųjų konstrukcijų – pamatų, sienų techninei būklei [...]“.

Administratorius 2022-08-12 ir 2022-08-24 raštais (reg. Nr. A50-30853/22 ir Nr. A50-32129/22) informavo Skyrių apie Raštu teiktų reikalavimų vykdymą, taip pat informavo, kad „[...] Administratoriaus įgalioti darbuotojai, gavę Namu gyventojų pranešimus apie per liūtis užpilamas Namu pirmos laiptinės rūšio patalpas, nedelsiant reagavo, t. y. atliko Namu lietaus nuvedimo sistemos apžiūrą. Apžiūros metu buvo nustatyta, kad ji yra tvarkinga, todėl informacija nedelsiant buvo perduota UAB „B“ avarinei tarnybai. [...] Papildomai informuojame, kad Administratoriaus įgalioti asmenys atliko specializuotą apžiūrą (Skyriui pridedamas apžiūros aktas), kurios metu lietaus nuotekų vamzdynas buvo patikrintas kamera, taip pat buvo iškvieistas ekspertas. Pažymime, kad Namu inžinerinių sistemų gedimas nebuvo nustatytas. Atsižvelgiant į tai, pakartotinai buvo iškvieisti UAB „B“ atstovai, ekspertas, antstolis aplinkybių užfiksavimui, tuomet buvo nustatyta, jog galimai lietaus vanduo į Namą pratekėjo pro bešeimininkį vamzdį. Papildome, kad yra iškvieisti Vilniaus miesto savivaldybės atstovai ir bus aiškinamasi tolimesni veiksmai ir aplinkybės. Svarbu paminėti, kad UAB „B“ darbuotojai 2022-08-16 atliko minėto vamzdžio betonavimo darbus, todėl tikimės, kad vanduo į Namą nebeatėks [...]“.

Skyrius, siekdamas išsiaiškinti Namu patalpų užpylimo priežastis ir siekdamas, kad ateityje nepasikartotų Namu patalpų užpylimai, 2022-10-26 tarnybiniu pranešimu Nr. A121-26509/22(2.1.19-BŪS) kreipėsi į Savivaldybės Infrastruktūros skyrių pateikti informaciją ar šiuo metu yra pašalinti visi vamzdynų (lietaus, nuotekų, ar kiti) defektai, dėl kurių buvo užliejamos Namu patalpos, taip pat pateikti informaciją apie minėtų defektų atsiradimo priežastį ir kokių veiksmų imtasi, kad ateityje nepasikartotų tokio pobūdžio avarijos.

Savivaldybės Infrastruktūros skyrius (2022-11-09 Tarnybiniu pranešimu Nr. A121-27480/22(2.1.19-INF) informavo, kad „kad Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2014-12-10. sprendimu Nr. 1-2177 „Dėl UAB „B“ skyrimo paviršinių nuotekų Vilniaus miesto savivaldybės teritorijoje tvarkytoja“ uždaroji akcinė bendrovė „B“ (toliau – Bendrovė) yra paskirta Savivaldybės teritorijos paviršinių nuotekų tvarkytoja ir jai pavestos paviršinių nuotekų tvarkytojos teisės ir pareigos. Atkreipiame dėmesį, kad Savivaldybė ir Bendrovė 2019-11-14 pasirašė neterminuotą paviršinių nuotekų tvarkymo sutartį, kurios pagrindu Savivaldybė moka Bendrovei Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nustatytą paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugos bazinės kainos dydžio abonentinį mokestį, o Bendrovė šios sutarties sąlygomis Savivaldybės teritorijoje tvarko paviršines nuotekas vadovaudamasi Bendrovei išduotame taršos leidime nustatytomis į atvirus vandens telkinius išleidžiamų paviršinių nuotekų normomis. Žemiau pateikiame visą turimą informaciją apie Namu patalpų užtvindymą ir įvykių eigą kurių metu buvo išnagrinėtos galimos tvindymo priežastys ir jų pašalinimo priemonės.

2022-08-12 Bendrovėje gautas daugiabučio Namu gyventojų raštas.

2022-08-12 Bendrovės atstovai nuvyko į <...> g. apžiūrėti esamo paviršinių nuotekų tinklą. Pirminės apžiūros metu jokių defektų nebuvo nustatyta.

2022-08-16 Bendrovės atstovai atliko <...> g. tinklo televizinę diagnostiką. Kadangi minėtas <...> g. tinklas 2020 m. buvo kapitališkai suremontuotas į jo vidų įvelkant stiklo pluošto (CIPP) rankovę, buvo daroma prielaida, jog darbų atlikimo metu galimai buvo užaklinti Namu

paviršinių nuotekų išvadai, tačiau atlikta TV diagnostika parodė, jog visi darbai buvo atlikti tinkamai, visi Savivaldybės geografinėje informacinėje sistemoje pažymėti paviršinių nuotekų išvadai buvo veikiantys. Taip pat buvo atlikti smulkūs šulinių remonto ir valymo darbai.

2022-08-19 d. Bendrovės ir Administratoriaus atstovai suorganizavo susitikimą, kurio metu buvo padaryta prielaida, jog po daugiabučiu gyvenamuoju Namu yra palikta sena paviršinių nuotekų tinklo atkarpa, per kurią galimai ir vyko Namu patalpų tvindymai. Savivaldybės infrastruktūros skyrius, gavęs šią informaciją, nusprendė surengti papildomą faktinių aplinkybių patikrinimą vietoje.

2022-08-24 d. įvyko [...] pasitarimas vietoje, kuriame dalyvavo Savivaldybės, Bendrovės ir Administratoriaus atstovai. Po faktinių aplinkybių patikrinimo, buvo nutarta, jog Administratorius pastato rūsyje suras ir atkas po Namu galimai esantį vamzdį, o Bendrovė atliks minėto vamzdžio televizinę diagnostiką.

2022-08-25 d. Administratorius Namu rūsyje surado minėtą vamzdį, o Bendrovė atliko jo televizinę diagnostiką. Atliktos televizinės diagnostikos duomenimis buvo nustatyta, jog į minėtą vamzdį buvo pajungtas Namu pastato lietvamzdis, kuris galimai ir galėjo sukelti pastato tvindymo problemą. Minėtas lietvamzdis nedelsiant buvo atjungtas. Pažymėtina, kad lietvamzdis buvo pajungtas į šulinį, kuris buvo užkastas po šaligatvio danga, todėl galimai apie šio lietvamzdžio pajungimą į vamzdį esantį po Namu Administratorius nežinojo ir niekada jo neekspluatoavo. Šulins po šaligatvio danga buvo rastas tik remiantis televizinės diagnostikos medžiaga.

2022-08-26 d. Bendrovėje buvo gautas Administratoriaus raštas su prašymu injektuoti po pastatu esantį vamzdyną ir išduoti prisijungimo sąlygas lietvamzdžio perjungimui.

2022-09-07 buvo pateiktas atsakymas, jog vamzdis po Namu nėra įtrauktas į Bendrovės balansą bei nėra naudojamas centralizuotam Vilniaus mieste surinktų paviršinių nuotekų tvarkymui. Atkreipiame dėmesį, kad vienintelis vamzdyno naudotojas buvo pats Namas, todėl vamzdyną turėtų injektuoti pastato Administratorius. Pažymėtina, kad minėtas vamzdis nuosavybės teise Savivaldybei irgi nepriklauso. Bendrovė taip pat išdavė prašytas prisijungimo sąlygas Nr. 22/370.

2022-09-22 Bendrovės atstovas elektroniniu laišku kreipėsi į Administratorių kokie yra priimti sprendimai dėl vamzdyno injektavimo ir lietvamzdžio perjungimo darbų, tačiau atsakymas iki šios dienos nėra gautas. Jokie darbai taip pat neatlikti.

Pažymima, jog atliktus Namu lietvamzdžio atjungimo darbus, Namu rūsio tvindymo problema yra išspręsta, tačiau po Namu yra likęs senas nenaudojamas prastos būklės vamzdynas, kurį būtina panaikinti – injektuoti betono mišiniu.

Atkreipiame dėmesį, kad Lietuvos Respublikos civilinio kodekso [toliau citatose ir tekste – CK] 4.82 straipsnio 1 punktą reglamentuoja, kad Butų ir kitų patalpų savininkams bendrosios dalinės nuosavybės teise priklauso namo bendro naudojimo patalpos, pagrindinės namo konstrukcijos, bendrojo naudojimo mechaninė, elektros, sanitarinė–techninė ir kitokia įranga. Šio kodekso 4.83 straipsnio 3 punktą nurodo, kad butų ir kitų patalpų savininkai (naudotojai) bendrojo naudojimo objektus privalo valdyti, tinkamai prižiūrėti, remontuoti ar kitaip tvarkyti. Atsižvelgiant į šias CK nuostatas ir faktą, kad vamzdžiu po Namu naudojosi tik butų ir kitų patalpų Name savininkai, surenkant ir nuvedant lietaus vandenį nuo Namu stogo, vamzdyno injektavimo darbus turi inicijuoti Administratorius“.

5.6. „Papildomai informuojame, kad Administratorius 2022-11-21 raštu Nr. MBN-RS-22-4844 (toliau – Raštas1) (reg. Nr. A50-44036/22) informavo Skyrių, kad „[...] įvykus avarijai po užliejamų pirmosios laiptinės rūsio patalpų, tyrimo metu dalyvaujant Administratoriui ir Bendrovės atstovams nustatyta, jog lietaus nuotekos surenkamos nuo stogo išoriniu lietvamzdžiu į nenaudojamą užbetonuotą bešeimininkę trasą esančią po namu. Taip pat tyrimo metu buvo surašytas antstolių konstatavimo protokolas, kuriame patvirtinta, jog nustatytas – bešeimininkis trasos vamzdis.“ Administratorius taip pat šiuo raštu informavo, kad dėl Rašto įpareigojimų 2 punkto įvykdymo yra vykdomas inžinieriaus V. B. E. tyrimas ir Namu konstrukcijų tyrimo išvadas Skyriui pateiks po gautų galutinių rezultatų, atskiru pranešimu. Rašte1 dar nurodoma, kad apie Rašto 3 ir 4 punktų įpareigojimų įvykdymą dėl (lietaus, nuotekų, ar kiti) defektų, dėl kurių buvo užliejamos Namu patalpos, taip pat informaciją apie minėtų defektų atsiradimo priežastį pateiks po gautų galutinių rezultatų, atskiru pranešimu.

Skyrius, atsižvelgdamas į tai, kas aukščiau išdėstyta, 2022-11-15 raštu Nr. A51-170985/22(3.3.2.26E-BŪS) įpareigojo Administratorių pateikti Skyriui informaciją, kada po Namu likęs senas nenaudojamas (prastos būklės) vamzdynas bus panaikintas (injektuotas). Administratorius 2022-11-23 raštu Nr. A50-44579/22 informavo, kad „tyrimo metu dalyvaujant Administratoriui ir Bendrovės atstovams nustatyta, jog lietaus nuotekos surenkamos nuo stogo išoriniu lietvamzdžiu į nenaudojamą užbetonuotą bešeimininkę trasą esančią po Namu ir nustačius, kad vamzdynas – bešeimininkis, patiksliname, kad Administratorius neturi prievolės atlikti injektavimo darbus.“

Pagal Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2012-06-27 įsakymu Nr. D1-549 patvirtinto Daugiabučio gyvenamojo namo ar kitos paskirties pastato (pastatų) bendrojo naudojimo objektų aprašo tipinės (pavyzdinės) formos (toliau – Aprašo pavyzdinė forma) bendrosios pastato inžinerinės sistemos 13 punktą, bendroji namo lietaus nuotekų sistema – lietaus nuotekų tinklai nuo įlajos, esančios ant pastato sutapdinto stogo iki pirmo lietaus nuotekų šulinio už pastato sienos. Šlaitinių stogų lietvamzdžiai ir latakai.

Patikrinus Administratoriaus interneto svetainėje skelbiamą Namu informaciją nustatyta, kad Namu bendrojo naudojimo objektų apraše nurodyta, kad Namu bendrojo naudojimo lietaus sistema – Namu vidinė lietaus nutekėjimo sistema.

Atsižvelgiant į tai, Skyrius mano, kad po Namu likęs nenaudojamas lietaus nuotekų vamzdynas yra Namu bendrojo naudojimo objektas ir vamzdyno injektavimo darbus turi inicijuoti Administratorius. Atsižvelgdamas į tai, Skyrius įpareigos Administratorių imtis priemonių ir kontroliuos įpareigojimų vykdymą.

Pažymime, kad šiuo metu vamzdynas pavojaus Namu techninei būklei nekelia, Namu patalpų užpylimo priežastis pašalinta“.

5.7. „Namu gyventojai apie nustatytas Namu patalpų užliejimo priežastis ir atliktus veiksmus dėl nustatytų priežasčių likvidavimo buvo informuoti Skyriaus 2022-11-22 raštu Nr. A51-175958/22(3.3.2.26E-BŪS).“

Tyrimui reikšmingos teisės aktų nuostatos

6. Įstatymai

6.1. *Vietos savivaldos įstatymo* (toliau – VSI):

4 straipsnis – „Pagrindiniai principai, kuriais grindžiama vietos savivalda, yra: [...] 6) savivaldybės veiklos ir savivaldybės institucijų priimamų sprendimų teisėtumo. Savivaldybės institucijų ir kitų savivaldybės viešojo administravimo subjektų veikla ir visais jų veiklos klausimais priimti sprendimai turi atitikti įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimus; [...] 10) veiklos skaidrumo. Savivaldybės institucijų ir kitų savivaldybės viešojo administravimo subjektų veikla turi būti aiški ir suprantama savivaldybės gyventojams, kurie tuo domisi, jiems sudaromos sąlygos gauti paaiškinimus, kas ir kodėl daroma; [...]“.

6 straipsnio 1 dalis – vienos iš savarankiškųjų savivaldybių funkcijų yra „21) statinių naudojimo priežiūra įstatymų nustatyta tvarka“, „30) [...] nuotekų tvarkymo organizavimas“.

6.2. Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo (toliau – Įstatymas) *10 straipsnis* – „Savivaldybių: [...] 5) tarybos paskiria paviršinių nuotekų tvarkytojus ir paveda savivaldybių teritorijose vykdyti paviršinių nuotekų tvarkymą; [...] 11) tarybos ar jų įgaliotos institucijos, vadovaudamosi šiuo įstatymu ir kitais teisės aktais, organizuoja [...] paviršinių nuotekų tvarkymą, [...] nuotekų tvarkymo paslaugų teikimą savivaldybės teritorijoje; [...] 14) administracijų direktoriai ar jų įgalioti asmenys koordinuoja ir prižiūri [...] paviršinių nuotekų tvarkymą, [...] nuotekų tvarkymo paslaugų teikimą savivaldybės teritorijoje; [...]“.

6.3. Viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAI) *3 straipsnis* – „Viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujami šiais principais: [...] 4) įstatymo viršenybės. Šis principas reiškia, kad įgaliojimai atlikti viešąjį administravimą viešojo administravimo subjektams turi būti nustatyti laikantis šio įstatymo nustatytų reikalavimų, o viešojo administravimo subjektų veikla turi

atitikti šiame įstatyme išdėstytais teisiniais pagrindais. Administraciniai sprendimai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais; [...].“

6.4. *Seimo kontrolierių įstatymo* (toliau vadinama – SKĮ) 22 straipsnis – „3. Skundo tyrimas nutraukiamas, jei tyrimo metu išnyksta skundžiamos aplinkybės arba, tarpininkaujant Seimo kontrolieriui, skunde keliamos problemos išsprendžiamos gera valia, taip pat kitais šio įstatymo nustatytais atvejais. [...].“

Tyrimui reikšminga teismų praktika

7. *Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktika – 2015-12-21 nutartis administracinėje byloje Nr. I-7-552/2015*: „[...] pirmiausia paminėtina, kad Konstitucijoje yra įtvirtintas atsakingo valdymo principas (Konstitucinio Teismo 2004-07-01 nutarimas). Šis konstitucinis principas suponuoja tai, kad visos valstybės institucijos ir pareigūnai turi vykdyti savo funkcijas vadovaudamiesi Konstitucija, teise, veikdami Tautos ir Lietuvos valstybės interesais ir tinkamai įgyvendinti jiems Konstitucijos ir įstatymų suteiktus įgaliojimus (Konstitucinio Teismo 2012-10-26, 2012-11-10 išvados). Tinkamas, atsakingas valdymas, kaip yra aišku iš Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikos, neatsiejamas ir nuo gero administravimo reikalavimų. Kiekviena viešojo administravimo institucija yra saistoma tiek bendrųjų teisės principų (teisinės valstybės, valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, teisės viršenybės, draudimo diskriminuoti, asmenų lygybės prieš įstatymą, proporcingumo ir kt.), tiek gero administravimo, atsakingo valdymo principų (teisėtumo, objektyvumo, nepiktnaudžiavimo valdžia, skaidrumo ir kt.) (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2012-03-01 nutartis administracinėje byloje Nr. A⁵⁰²-1605/2012, 2015-10-07 sprendimas administracinėje byloje Nr. A-1095-492/2015).“

Tyrimo išvados

8. Kaip buvo nurodyta pirmiau, šiuo tyrimu siekiama nustatyti, ar Savivaldybės administracija nagrinėjamu atveju tinkamai vykdė nuotekų tvarkymo organizavimo, statinių naudojimo priežiūros ir kitas funkcijas.

9. Apibendrinus šiam tyrimui aktualų teisinį reglamentavimą, teismų praktiką, konstatuotina, kad vadovaujantis / remiantis:

9.1. VSĮ (pažymos 6.1 papunktis), Įstatymu (pažymos 6.2 papunktis), VAĮ (pažymos 6.3 papunktis) bei teismų praktika (pažymos 7 punktą):

9.1.1. Savivaldybė pagal kompetenciją turėjo imtis gero administravimo, pakankamų nuotekų tvarkymo organizavimo, statinių naudojimo priežiūros priemonių, kad paviršinių nuotekų problema Name būtų išspręsta;

9.1.2. Savivaldybė, vykdydama jai priskirtas funkcijas, turėjo vadovautis vietos savivaldos principais, Savivaldybės veikla ir visais jų veiklos klausimais priimti sprendimai turėjo atitikti įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimus, Savivaldybės veikla turėjo būti aiški ir suprantama savivaldybės gyventojams, kurie tuo domisi, jiems sudaromos sąlygos gauti paaiškinimus, kas ir kodėl daroma;

9.2. Seimo kontrolierių įstatymu (pažymos 6.4 papunktis) – tyrimas nutraukiamas, jei tyrimo metu išnyksta skundžiamos aplinkybės arba, tarpininkaujant Seimo kontrolieriui, skunde keliamos problemos išsprendžiamos gera valia.

10. Nagrinėjamu atveju:

10.1. Savivaldybės pareigūnai, vykdydami jiems priskirtas funkcijas, teikė įpareigojimus Administratoriui, susijusius su Name paviršinių nuotekų tvarkymo organizavimu, kontroliavo įpareigojimų Administratoriui vykdymą (pažymos 5.2 ir 5.3 papunkčiai), dalyvavo faktinių aplinkybių patikrinime vietoje (pažymos 5.5 papunktis); be to, Savivaldybė 2022-12-15 įsipareigojo atlikti Name techninės priežiūros vykdymo patikrinimą;

10.2. atlikus Namu lietvamzdžio atjungimo darbus, Namu rūsio tvindymo problema yra išspręsta, Namu patalpų užpylimo priežastis pašalinta;

10.3. po Namu yra likęs senas nenaudojamas prastos būklės vamzdynas, kurį būtina panaikinti – injektuoti betono mišiniu (šiuo metu vamzdynas pavojaus Namu techninei būklei nekelti); atsižvelgdama į tai, Savivaldybė įsipareigojo įpareigoti Administratorių imtis priemonių ir kontroliuoti įpareigojimų vykdymą (pažymos 5.6 papunktis);

10.4. Savivaldybė informavo Namu gyventojus apie nustatytas Namu patalpų užliejimo priežastis ir atliktus veiksmus dėl nustatytų priežasčių likvidavimo (pažymos 5.7 papunktis).

11. Apibendrinus pirmiau nurodytas išvadas (Namu rūsio tvindymo problema yra išspręsta, Namu patalpų užpylimo priežastis pašalinta) ir vadovaujantis SKĮ 22 straipsnio 3 dalimi (tyrimas nutraukiamas, jei tyrimo metu išnyksta skundžiamos aplinkybės arba, tarpininkaujant Seimo kontrolieriui, keliamos problemos išsprendžiamos gera valia) šis tyrimas nutrauktinas.

SEIMO KONTROLIERĖS SPRENDIMAS

12. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 3 dalimi, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė nusprendžia savo iniciatyva pradėtą tyrimą dėl Vilniaus miesto savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) nutraukti.

SEIMO KONTROLIERĖS REKOMENDACIJA

13. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 17 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė *Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriui* rekomenduoja informuoti apie 2022-12-15 atlikto Namu techninės priežiūros vykdymo patikrinimo rezultatus, pateiktus reikalavimus Administratoriui ir jų vykdymo kontrolę.

Apie rekomendacijos nagrinėjimo rezultatus prašoma pranešti Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka, t. y. ne vėliau kaip per 30 dienų nuo rekomendacijos gavimo dienos.

Seimo kontrolierius

Milda Vainiutė